

Suomen Ilmailuopisto Oy:n yritysvastuuraportti 2017

SISÄLTÖ

Katsaus vuoteen 2017.....	3
Suomen Ilmailuopisto Oy.....	4
Organisaatio ja johtaminen.....	5
Missio ja Visio.....	6
Missio.....	6
Visio.....	6
Olellaiset näkökohdat SIO:n yritysvastuussa.....	7
Suomen Ilmailuopiston sidosryhmät.....	7
Oppilaat.....	7
Henkilöstö.....	8
Omistajat.....	8
Ilmailuviranomainen.....	8
Opetus- ja kulttuuriministeriö.....	8
Finnair.....	9
Finavia.....	9
Muut lentokoulut ja ilmailualan toimijat.....	9
Yritysvastuun johtaminen ja riskienhallinta.....	10
Tulokset.....	11
Lentoturvallisuus ja vaatimustenmukaisuus.....	11
Koulutuksen laatu ja volyymi.....	11
Taloudellinen vastuu ja verojalanjälki.....	11
Taloudellisen toiminnan tunnusluvut.....	11
VEROJALANJÄLKI 2017.....	12
YLEISHYÖDYLLINEN TUKI.....	12
Sosiaalinen vastuu.....	13
Ympäristövastuu.....	13
POLTTOAINEIDEN KULUTUS JA PÄÄSTÖT.....	14
Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä.....	15
Riskien hallinta ja turvallisuusjohtaminen.....	15

KATSAUS VUOTEEN 2017

Suomen Ilmailuopiston (SIO) yritys vastuussa korostuu turvallisuus, etenkin lentoturvallisuus, ja ensiarvoista on, että yhtiön toiminnasta ei aiheudu vaaraa oppilaille, henkilökunnalle eikä ulkopuolisille. Lentoturvallisuus vuonna 2017 oli erinomaisella tasolla eikä vakavia vaaratilanteita syntynyt.

SIO:n yritys vastuussa korostuu myös taloudellinen vastuu. Lentokoulutus ja siihen liittyvät lentokoneet ja laitteet ovat kustannuksiltaan huomattavat ja yhtiöllä on oltava erinomainen vakavaraisuus, jolloin suurelta osin taloudelliset investointitarpeet tai taloudelliset vahingot eivät vaaranna yhtiön toimintakykyä. SIO:n vakavaraisuus parani entisestään vuonna 2017. Tämä saavutettiin uusien Diamond DA42-lentokoneiden käyttöönotolla, koulutusohjelmia kehittämällä ja hyvin tuottoisalla koulutusmyynnillä.

Sosiaalisen vastuun osalta henkilökunnan hyvinvointi on edelleen erinomaisella tasolla. Neljännen kerran teetetty hyvinvointikartoitus osoitti, että SIO:n henkilöstön hyvinvointi on poikkeuksellisen hyvällä tasolla.

Ympäristövastuussa korostuu lentotoiminnasta aiheutuvat pakokaasupäästöt. Investointi uusiin DA42-lentokoneisiin näkyy selvästi polttoaineen kulutuksessa. Lisäksi uusien lentokoneiden aiheuttama lentomelu on huomattavan alhainen. Suihkukoneosuuksia on vähennetty oppilaiden koulutuksessa ja se omalta osaltaan vähentää myös pakokaasupäästöjä.

Yhtiön lentokonelaivasto ja harjoituslaitteet ovat vuodenvaihteessa 2017/2018 sekä laadullisesti että määrällisesti sillä tasolla, jolla koulutus pystytään toteuttamaan suunnitellulla tavalla ja suunnitellulla aikataululla.

SUOMEN ILMAILUOPISTO OY

Suomen Ilmailuopisto Oy on 1.1.2002 perustettu yhtiö, joka hoitaa Suomen Ilmailuopisto oppilaitoksen toiminnan.

Suomen Ilmailuopisto on Porissa toimiva oppilaitos, joka kouluttaa ammattilentäjiä Suomen liikenneilmailun tarpeisiin.

Yhtiön tavoitteena ei ole voiton tavoittelu vaan riittävän hyvä taloudellinen tulos, jolla toiminta voidaan turvata. Mahdollinen voitto käytetään yhtiön toiminnan kehittämiseen. Yhtiö ei jaa osinkoa omistajilleen.

Yhtiön toimiala on ilmailualan koulutusta antavan oppilaitoksen ylläpitäminen, ilmailualan koulutuksen kehittäminen ja konsultointi, ilmailualan koulutuspalvelujen myynti sekä ilmailuun liittyvien palvelutoimintojen myynti (mukaan lukien yhtiön omistamien lentokoneiden ja lentosimulaattorien vuokraus) sekä ilmailualan huoltotoiminta. Suomen Ilmailuopisto Oy:llä on oma EASA Part-145 korjaamolupa ja Ilmailuopisto huoltaa omistamansa lentokoneet itse. Lisäksi Suomen Ilmailuopisto Oy:llä on EASA Part-M mukainen jatkuvan lentokelpoisuuden valvontaorganisaation toimilupa laajennettuna kattamaan ilma-alusten katsastukset.

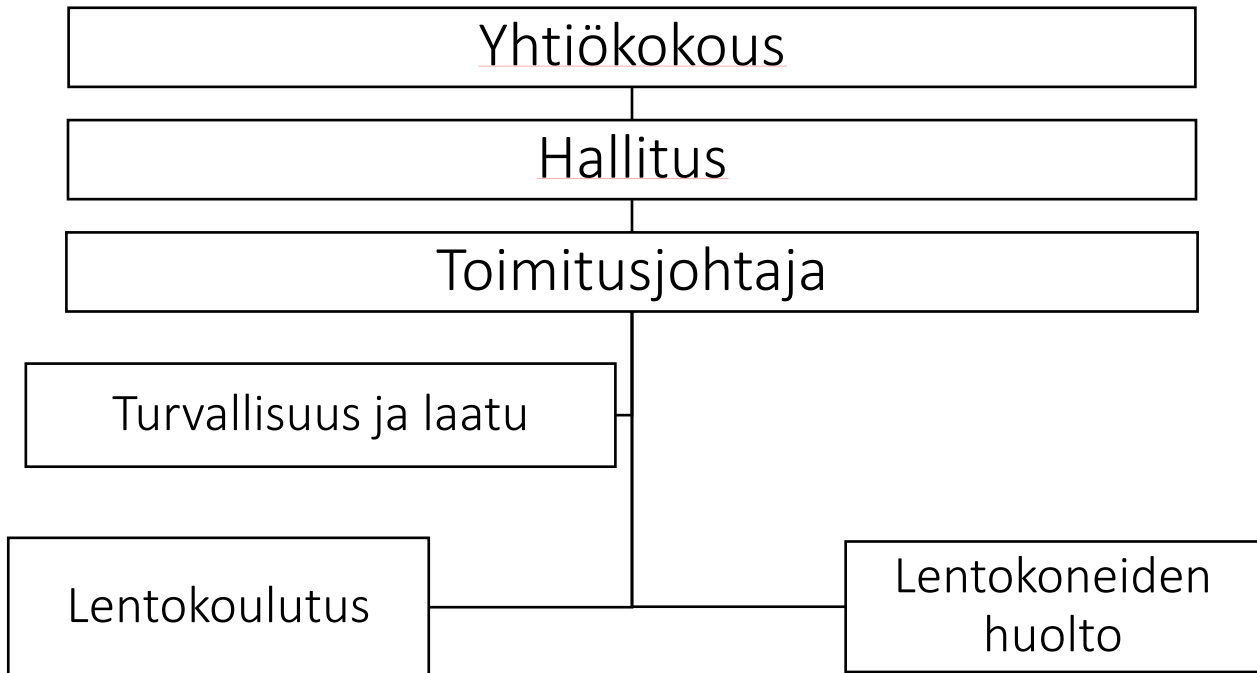
Yhtiön vakituinen henkilökunta on 45 työntekijää. Yhtiön liikevaihto vuonna 2017 oli noin €9,5 miljoonaa, josta valtionosuus oli noin €7,1 miljoonaa.

Suomen Ilmailuopisto Oy:n omistavat Finnair Oyj (49,5 %), Suomen valtio (49,5 %) sekä Porin kaupunki (1 %).

Yhtiön hallituksen puheenjohtaja on Kai-Petteri Purhonen ja toimitusjohtaja Juha Siivonen.

ORGANISAATIO JA JOHTAMINEN

Toimitusjohtaja raportoi kuukausittain hallitukselle ajankohtaiset olennaiset asiat yhtiön turvallisuudesta, taloudesta, toiminnan tasosta ja henkilöstöstä. Yhtiön hallituksen kokouksissa toimitusjohtaja pitää yhtiön ja oppilaitoksen tilannekatsauksen, jonka kautta hallituksen jäsenillä on tilaisuus seurata yhtiön ja oppilaitoksen toiminnan kehitystä sekä yhteiskuntavastuun ja riskienhallinnan kannalta olennaisten asioiden kehitystä. Hallituksen kokouksista pidetään pöytäkirjaa.

Yhtiön työskentelyä ohjaa johtoryhmä, johon kuuluu toimitusjohtajan lisäksi vastuuhenkilöt koulutuksesta, lentokoneiden huollosta, turvallisuudesta ja laadusta sekä hallintopäällikkö.

Yhtiön johtoryhmä kokoontuu säännöllisesti ja pystyy siten laaja-alaisesti johtamaan toimintaa. Ilmailuun ja lentokoulutukseen liittyvät normit ohjaavat toimintaa ja toiminnan johtamista yhä enemmän riskien hallintaan ja ennaltaehkäisyyn. Johtoryhmän toiminnassa ja kokouksissa tämä otetaan huomioon ja sitä kautta riskien hallinta ja yhteiskuntavastuun kantaminen paranee entisestään. Johtoryhmän kokouksista kirjoitetaan muistio sekä koko henkilökunnalle jaettava tiivistelmä.

MISSIO JA VISIO

MISSIO

Suomen Ilmailuopisto antaa laadukasta ilmailualan perus- ja lisäkoulutusta suomalaisen siviililentoliikenteen tarpeisiin.

Suomen Ilmailuopiston toiminnan lähtökohtana on turvallisuus ja korkea laatu.

Suomen Ilmailuopisto on päävastuussa lentokoneiden ja helikoptereiden ammattilentäjien ja lennonopettajien kouluttamisesta sekä vastaa koulutukseen tulevien lentäjien valinnasta.

Suomen Ilmailuopisto harjoittaa ja edistää yhteistoimintaa eri ilmailualan toimijoiden kanssa.

Suomen Ilmailuopisto hankkii tuottoja ilmailualan koulutuspalveluilla.

VISIO

Suomen Ilmailuopisto on turvallinen ja tehokas ammattilentäjiä kouluttava oppilaitos.

Suomen Ilmailuopisto on johtava alan oppilaitos Suomessa ja edustaa alan parasta asiantuntemusta ilmailukoulutuksesta.

Suomen Ilmailuopiston yhteistyö merkittävien suomalaisten lento-operaattorien kanssa toimii hyvin.

Suomen Ilmailuopiston kouluttajat ovat alansa asiantuntijoita ja heidän riittävyytensä on turvattu.

Suomen Ilmailuopiston henkilökunta on ammattitaitoista ja sitoutunutta laadukkaaseen työskentelyyn ja toiminnan sekä koulutuksen kehittämiseen.

Suomen Ilmailuopiston koulutuslaitteet ja lentokalusto ovat ajanmukaiset ja vastaavat ilmailun kehityksen tuomia koulutustarpeita.

Suomen Ilmailuopisto toimii kumppanina laajan ilmailualan koulutuskeskittymän ja ilmailualan koulutuksen sekä muiden koulutusalan toimijoiden kanssa.

Suomen Ilmailuopistolla on kansainvälinen kumppaniverkosto.

OLENNAISET NÄKÖKOHDAT SIO:N YRITYSVASTUUSSA

Suomen Ilmailuopiston toiminta ja oppilaitoksen antama koulutus täyttää Suomen lainsäädännössä asetetut vaatimukset ja ilmailualan kansainväliset säännökset sekä lentoyhtiöiden ja valtion koulutukselle asettamat vaatimukset.

Ihmisoikeudet ja ihmisten tasapuolinen kohtelu ovat ensisijaisia asioita koulutustoiminnassa. Oppilaiden valinnassa hakijoiden tasapuolinen kohtelu edellyttää, että kaikkiin hakijoihin sovelletaan samoja hakukriteereitä.

Yhtiön hankinnat tehdään Julkisten hankintojen lainsäädännön mukaisesti.

SIO:n ulkoisille sidosryhmille tärkeimmät yritys vastuun näkökohdat ovat lentoturvallisuus, lentäjäkoulutuksen vaatimuksen mukaisuus sekä ilmailulainsäädännön että koulutuslainsäädännön puitteissa, valmistuvien lentäjien osaaminen sekä polttoainepäästöjen ja meluhaittojen minimointi.

SIO:n sisäisille sidosryhmille olennaisimmat yritys vastuun näkökohdat ovat henkilöstön työtyytyväisyys ja työturvallisuus sekä koulutuksen järjestäminen taloudellisesti järkevästi ja tehokkaasti ja täyttämällä koulutuksen laatuvaatimukset.

SUOMEN ILMAILUOPISTON SIDOSRYHMÄT

SIO:n tärkeimmät sidosryhmät ovat oppilaat, henkilöstö, omistajat, toimivaltainen ilmailuviranomainen (Trafi), opetus- ja kulttuuriministeriö, Finnair sekä ANS Finland ja Finavia, jotka tarjoavat Suomessa lennonvarmistuspalveluja ja lentoasemien palveluja. Lisäksi sidosryhmänä ovat asiakkaat, muut lentokoulut ja ilmailualan toimijat Suomessa.

OPPILAAT

Lentokoulutus tapahtuu lähes kokonaan vuorovaikutteisesti opettajien ja oppilaiden välillä, joten yhteydenpito oppilaiden kanssa on jatkuvaa. SIO:n turvallisuusjohtamisjärjestelmän kautta oppilaat voivat raportoida havaitsemistaan poikkeamista ja kaikki raportoidut poikkeamat käsitellään ”just culture”-periaatteen pohjalta eli poikkeamien käsittely keskittyy syiden, ei syyllisten, hakemiseen ja analysointiin. Valmistuvilta oppilailta kerätään palaute SIO:n toiminnan eri osa-alueiden ja henkilöstöryhmien toiminnan kehittämiseksi. Lisäksi oppilailla on mahdollisuus kirjoittaa milloin tahansa palautetta, joko nimellä tai nimettömänä, havaitsemistaan epäkohdista tai hyvistä käytännöistä. Oppilasyhdistyksen ja johtoryhmän kanssa järjestetään noin kahden kuukauden välein tapaaminen, jossa käsitellään koulutuksessa ja oppilaiden viihtyvyydessä kehitettäviä asioita. Tapaamisesta laaditaan muistio.

HENKILÖSTÖ

Henkilöstön hyvinvointia kartoitetaan vuosittain järjestettävällä kyselyllä. Kehityskeskustelut järjestetään kahden vuoden välein, mutta halutessaan henkilö pääsee kehityskeskusteluun useammin. Yhtiön johtoryhmä kokoontuu keskimäärin kahdesti kuukaudessa ja toimitusjohtaja laatii johtoryhmän palaverimuistiosta koosteen, joka lähetetään kaikille työntekijöille.

OMISTAJAT

Yhteydenpito SIO:n omistajien kanssa tapahtuu säännöllisesti hyvän hallinnointitavan mukaisesti.

ILMAILUVIRANOMAINEN

Toiminnan asianmukaisuutta lakeihin ja säädöksiin nähden valvovat toimivaltaiset viranomaiset. Ilmailun toimivaltainen viranomainen Suomessa on Trafi. Koulutusohjelmat, koulutuksessa käytettävä kalusto ja lentokaluston huolto ovat Trafin hyväksynnän alaisia ja Trafi tarkastaa säännöllisesti Suomen Ilmailuopiston eri toimintoja. Yhteydenpito Trafin kanssa on tiivistä. Trafin tekemät havainnot ja poikkeamat on asianmukaisesti huomioitu Trafin antaman aikataulun puitteissa. Trafin odotuksissa yhä enemmän painottuu yhtiön turvallisuudenhallintajärjestelmän toimivuus ja riskienhallinta. Suomen Ilmailuopistolla on toimiva turvallisuusjohtamisjärjestelmä. Aktiivinen yhteydenpito Trafiin ja yhtiön vastuuhenkilöiden aktiivinen osallistuminen EASA:n (European Aviation Safety Agency) työryhmiin, joissa valmistellaan muutoksia ilmailumääräyksiin, edesauttavat mahdollisuuksia ennakoida ilmailumääräyksiin ja -säädöksiin tulevia muutoksia.

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Opetus- ja kulttuuriministeriölle raportoidaan opetushallituksen järjestämän kyselyn kautta säännöllisesti toiminnan suoritteet ja taloustiedot. Ammatillisen koulutuksen lainsäädäntö ja rahoitus on uudistunut vuoden 2018 alussa. Opetus- ja kulttuuriministeriö on myöntänyt Suomen Ilmailuopistolle 1.1.2018 alkaen uuden järjestämisluvan ansiolentäjien koulutukseen. Rahoituksen määräytymiseen ja valtionosuuden laskentamallin uudistumiseen liittyen on opetus- ja kulttuuriministeriö pidetty tietoisena tulevien vuosien lentäjätarpeista ja lentäjäkoulutuksen edellyttämästä rahoitustarpeesta. Opetus- ja kulttuuriministeriö on antanut yhtiölle tehtäväksi järjestää 8 helikopterilentäjän jatkokoulutuksen lääkärikohtaisen toiminnan edellyttämälle tasolle lupakirjojen, kelpuutusten, lentokokemuksen ja osaamisen suhteen. Opetus- ja kulttuuriministeriö on lupautunut pitämään valtionosuuden sen suuruisella tasolla, että helikopterilentäjien jatkokoulutus pystytään järjestämään aiheuttamatta haittaa yhtiön taloudelle.

FINNAIR

Finnairin vastuuhenkilöiden kanssa on säännöllinen yhteydenpito, jolla pyritään varmistamaan, että SIO:n koulutus ja SIO:sta valmistuvat lentäjät täyttävät Finnairin asettamat vaatimukset sekä laadullisesti että määrällisesti. Oppilashaku järjestetään yhteistyössä Finnairin kanssa ja Finnairin ilmailulääkärit sekä Finnairin nimeämät liikennelentäjät ovat oppilasvalinnassa mukana mm. haastattelemassa hakijoita.

FINAVIA JA ANS (AIR NAVIGATION SERVICES) FINLAND

Finavia ja ANS Finland Suomen ilmatilan käyttöä, lennonjohtopalveluja sekä lentoasema- ja lentokenttäpalveluja tarjoavina yhtiöinä ovat merkittävät yhteistyökumppanit, etenkin Porin lentokentällä, jonka palvelutasolla on suora vaikutus Suomen Ilmailuopiston toimintaan. Suomen Ilmailuopisto on Porin lentokentän pääkäyttäjä ja yhteydenpito Finaviaan ja ANS Finlandiin, etenkin lennonjohtajiin ja lentokentän henkilöstöön Porissa, on jatkuvaa.

ASIAKKAAT

Koulutuspalveluja ostavat asiakkaat lisäävät merkittävästi yhtiön liikevaihtoa ja parantavat yhtiön taloudellista tulosta. Asiakaskoulutus suuntautuu pääasiassa ulkomaalaisiin operaattoreihin ja lentäjiin. Asiakkailta pyydetään säännöllisesti palautetta. Omien opettajien pitkä kokemus omien oppilaiden koulutuksessa, erityisesti Embraer Phenomilla ja King Air lentokonetyypillä, on luonut erinomaisen osaamisen, jonka ansiosta palaute on erinomaista. Ulkomaalaisten asiakkaiden koulutus tuo taloudellisen hyödyn lisäksi hyötyjä opettajien ammatilliseen osaamiseen.

MUUT LENTOKOULUT JA ILMAILUALAN TOIMIJAT

Suomen Ilmailuopisto järjestää vuosittain seminaarin ja neuvottelukunnan kokouksen, johon kutsutaan kaikki alan toimijat esittämään tilannekatsauksen omasta toiminnastaan ja tuomaan esille kehityskohteita Suomen Ilmailuopiston toimintaan liittyen. Tilaisuudesta saadun palautteen perusteella Suomen Ilmailuopiston toiminta on pystynyt suhteellisen hyvin vastaamaan kehityskohteisiin.

YRITYSVASTUUN JOHTAMINEN JA RISKIENHALLINTA

Yritysvastuu kuuluu yhtiön hallituksen ja toimitusjohtajan tehtäväkenttään. Käytännön työskentelyä ohjaa johtoryhmä, johon kuuluu toimitusjohtajan lisäksi vastuuhenkilöt koulutuksesta, lentokoneiden huollosta, turvallisuudesta ja laadusta sekä hallintopäällikkö.

Yhtiön eettinen säännöstö sisältää mm. linjaukset henkilöstön käytöksen periaatteisiin, lentoturvallisuuden ensisijaisuuteen, oppilaiden ja asiakkaiden koulutukseen, henkilöstön osaamiseen, tasa-arvoon ja häiriöttömään työympäristöön sekä lahjojen ja palvelusten vastaanottamiseen.

Oppilaitoksena Suomen Ilmailuopistolla on vuosittain päivitettävän Henkilöstöpoliittisen tasa-arvosuunnitelman lisäksi Toiminnallinen tasa-arvosuunnitelma, jossa huomioidaan oppilaat.

Sisäinen ja ulkoinen raportointi toiminnassa ilmenneistä häiriöistä on etenkin ilmailualan yrityksessä yksi ydinprosessi. Henkilökuntaa ja oppilaita kannustetaan raportoimaan kaikista näkemistään ja kokemistaan häiriö- ja poikkeamatilanteista. Häiriö- ja poikkeamatilanteiden käsittelyssä keskitytään tapahtumien syy-yhteyksiin, ei syyllisten etsimiseen.

Johdon katselmus kokoontuu noin 6 kertaa vuodessa. Johdon katselmukseen osallistuu toimitusjohtaja ja muut vastuuhenkilöt. Johdon katselmus seuraa toiminnassa esiintyneitä poikkeamia ja häiriöitä, joiden pohjalta voidaan arvioida korjaavien ja ennalta ehkäisevien toimenpiteiden tarvetta. Lisäksi Johdon katselmus arvio ja käynnistää riskianalyysijä, kun toimintaan on tulossa tai ollaan suunnittelemassa muutoksia.

TULOKSET

LENTOTURVALLISUUS JA VAATIMUSTENMUKAISUUS

Vuonna 2017 ei tapahtunut vakavia vaaratilanteita. Trafi auditoi vuoden 2017 aikana SIO:n lento- ja teoriakoulutustoiminnan sekä SIO:n lentokoneiden huollon ja lentokelpoisuuden valvonnan. Auditoinneissa ei noussut esiin vakavia poikkeamia ja lievät poikkeamat korjattiin annetun aikataulun mukaisesti ja korjaaviin toimenpiteisiin saatiin Trafian hyväksyntä.

KOULUTUKSEN LAATU JA VOLYYMI

Vuonna 2017 SIO:sta valmistui 36 lentäjää. Valmistuneiden lentäjien taso oli edellisten vuosien tapaan erinomainen ja valmistuneet täyttivät osaamisensa suhteen Finnairin vaatimukset.

	2017	2016	2015	2014	2013
Valmistuneiden määrä	36	47	32	32	32
Oppilasmäärä keskimäärin	77	80	66	67	77

Lisäksi kesäkuussa 2017 aloitti 20 oppilaan kurssi Patrialla, joka hankittiin julkisena hankintana. Kurssi siirtyy Poriin alkuvuonna 2019 ja valmistuu syksyllä 2019.

	2017	2016	2015	2014	2013
Lentotunnit lentokoneilla	5 700	5 700	5 500	5 500	5 900
Lentotunnit koulutuslaitteilla	7 200	6 900	6 600	7 700	7 900

Tunteihin sisältyvät asiakkaiden lentotunnit, joista merkittävimmät olivat EC135 FTD:ssä noin 860 h, King Air FFS simulaattorissa noin 930 h ja Embraer Phenom FTD:ssä noin 1 300 h.

TALOUDELLINEN VASTUU JA VEROJALANJÄLKI

Yhtiön taloudellisena tavoitteena on tuottaa riittävä käyttökate tarvittavien investointien rahoittamiseksi. Yhtiön taloudellinen tulos vuonna 2017 oli hyvä. Tulorahoituksen pääosan muodostaa valtionosuus. Tuottoja saadaan myös oppilasmaksuista ja lisäksi huomattavia tuottoja saadaan asiakastuotoista. Asiakastuotot pysyivät hyvällä, edellisinä vuosina saavutetulla tasolla.

Taloudellisen toiminnan tunnusluvut

	2017	2016	2015	2014	2013
Liikevaihto	9 453 000	8 810 000	8 735 000	8 151 000	8 560 000
Valtionosuus	7 082 000	6 620 000	6 574 000	6 355 000	7 087 000
Oppilasmaksut	598 000	324 000	444 000	340 000	463 000
Asiakastuotot	1 692 000	1 612 000	1 396 000	1 400 000	979 000
Muut tuotot	136 000	254 000	321 000	34 000	39 000
Liikevoitto	458 000	193 000	775 000	-97 000	286 000
Liikevoitto-%	4,8 %	2,5 %	8,9 %	-1,1 %	3,3 %
Oman pääoman tuotto-%	2,0 %	1,2 %	4,9 %	0,3 %	1,0 %
Omavaraisuusaste	95,0 %	93,4 %	95,5 %	95,5 %	93,8 %
Palkat ja palkkiot	2 729 000	2 541 000	2 350 000	2 400 000	2 369 000

Toimitusketju ja hankinnat

Vuonna 2017 julkisina hankintoina hankittiin ja käynnistyi ylimääräinen kurssi (CPL/ME/IR-osuus) 20 oppilaalle. Lisäksi julkisena hankintana tilattiin lentokonehalli.

Palkitseminen ja lisäeläke-etuudet

Toimitusjohtajalle ja lennonopettajille on vuonna 2017 käytössä tulospalkkiojärjestelmä. Maksimipalkkion suuruus on 5 % vuoden 2017 ansioista. Vuodelle 2018 on suunniteltu koko henkilökuntaa koskeva kannustinpalkkiojärjestelmä. Toimitusjohtajan eläkeikä on 65 vuotta. Toimitusjohtajalla ei ole lisäeläkettä.

Verojalanjälki 2017

Palkoista pidätetyt ja maksetut ennakonpidätykset	€830 000
Työntantajamaksut	€730 000
Yhteisövero	€140 000
Tilitetty arvonnalisävero	€320 000
Hankintoihin ja investointeihin liittyvä arvonnalisävero, jota ei vähennetty	€800 000
YHTEENSÄ	€2 820 000

Yleishyödyllinen tuki

Yhtiö antoi tukea paikallisille urheiluseuroille yhteensä noin 1 000 euroa. Yhtiö ei anna lahjoituksia poliittisille puolueille, poliitikoille tai poliittisille instituutioille.

SOSIAALINEN VASTUU

Koko henkilökunta on kehityskeskustelujen piirissä. Kehityskeskusteluissa pyritään saamaan eväitä toiminnan ja yhteistyön kehittämiseksi sekä esimiestoiminnan ja henkilön oman osaamisen kehittämiseksi.

Työterveyspalvelut hankittiin Porin Mehiläiseltä. Yhteistyössä Mehiläisen kanssa toteutettiin toimintasuunnitelmaa, jonka tavoitteina ovat työstä johtuvien terveys- ja turvallisuusriskien vähentäminen, sairauspoissaolojen hallinta, pysyvän työkyvyttömyyden ehkäisy, työhyvinvoinnin ja tuottavuuden edistäminen sekä myönteisen työnantaja- ja yrityskuvan ylläpito. Työhyvinvointia omalta osaltaan kuvaava mittari, sairauspoissaoloprosentti, oli vuonna 2017 noin 4,47 %. Kahden työntekijän vakavat sairaustapaukset nostivat sairauspoissaoloprosentin suhteellisen korkeaksi.

Henkilöstön määrä 31.12.2017 oli 45 henkilöä (joista yksi lepäävässä työsuhteessa). Henkilöstöstä oli naisia 7 ja miehiä 38. Henkilöstön keski-ikä on noin 48 vuotta.

Vakinaisen henkilökunnan lisäksi käytössä oli vuokratyövoimaa, lähinnä lennonopettaja- ja teoriaopettajatehtävissä.

	2017	2016	2015	2014	2013
Henkilöstö keskimäärin	41	38,4	37,8	38,9	37,1
Henkilöstö 31.12.	45	40	38	35	37

YMPÄRISTÖVASTUU

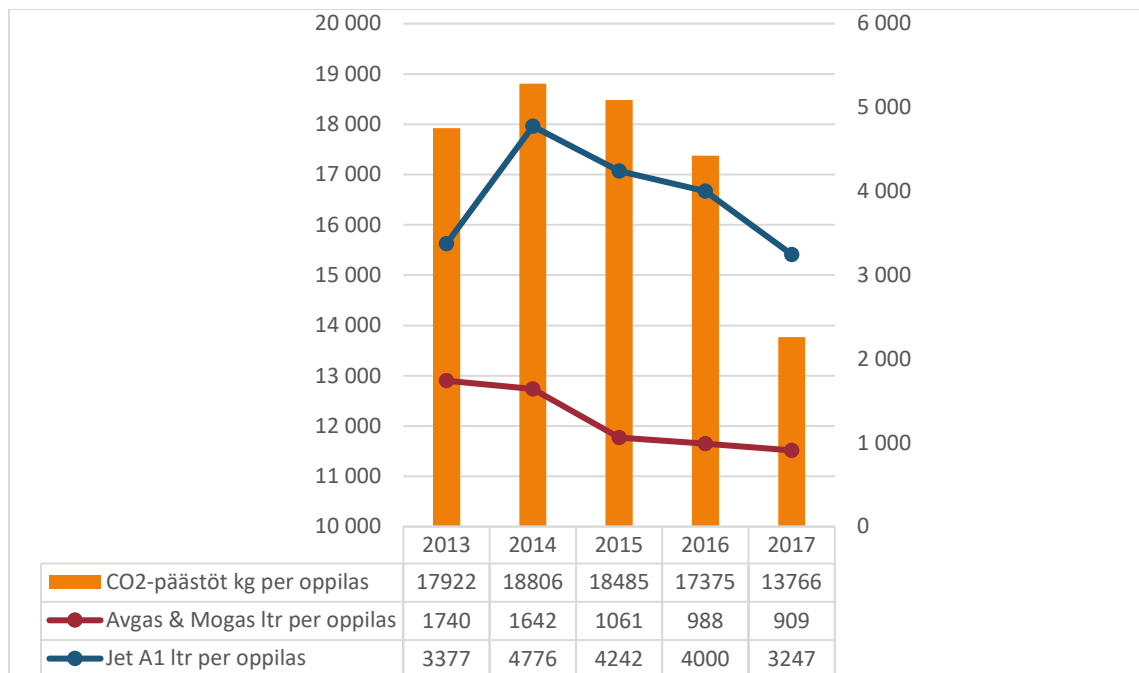
Yhtiössä kiinnitetään huomiota ympäristötekijöihin ja niihin on mahdollisuus vaikuttaa merkittävästi. Bonanza-kaluston korvaajaksi hankittu Diamond DA42-kalusto kuluttaa noin 30 % vähemmän polttoainetta ja alentaa samassa suhteessa hiilidioksidipäästöjä. Merkittävä osa lentokoulutuksesta tehdään lentokoneiden sijasta synteettisissä koulutuslaitteissa, joiden ympäristövaikutus on käytännöllisesti katsoen neutraali.

Yhtiön toiminnalla on ympäristötekijöiden suhteen kolme huomioitavaa vaikutusta:

- polttoaineiden säilytys ja käsittely
  - polttoaineiden säilytys tapahtuu asianmukaisissa säiliöissä ja henkilökunnan osaamisessa on kiinnitetty huomiota asianmukaiseen käsittelyyn
- lentotoiminnasta aiheutuvat päästöt
  - yhtiön lentotoiminnan luonteen (koulutus), laajuuden (suhteellisen pieni) ja lentokaluston (pienkoneet) takia toimintaa ei lasketa mukaan Euroopan lentoliikenteen päästökauppaan
- lentomelu
  - lentomelun aiheuttamaa häiriötä minimoidaan välttämällä häiritsevää lentotoimintaa illalla ja yöaikaan

Polttoaineiden kulutus ja päästöt

	2017	2016	2015	2014	2013
Lentobensiini (Avgas)	36 000	79 000	70 000	110 000	134 000
Lentobensiini (Mogas)	34 000	0	0	0	0
Lentopetroli (Jet A1)	250 000	320 000	280 000	320 000	260 000
Lämmityspolttoöljy	110 000	160 000	140 000	80 000	160 000
CO2-päästöt	1 060 000	1 390 000	1 220 000	1 260 000	1 380 000

Energian kulutus, veden kulutus ja jätteet

	2017	2016	2015	2014	2013
Sähkö (MWh)	960	960	920	860	840
Vedenkulutus (m3)	2 500	2 200	2 300	2 000	2 000
Luokittelematon jäte (kg)	9 100	6 400	6 200	6 300	7 900
Paperi- ja pahvijäte (kg)	4 600	3 100	5 400	3 900	4 300
Biojäte (kg)	1 800	1 700	1 400	1 300	1 000
Erikoisjäte (kg) (jäteöljy, paristot, loisteputket yms.)	2 000	1 200	2 200	1 000	1 000

Yhtiössä ei tapahtunut vuonna 2017 ympäristövahinkoja.

ARVIO MERKITTÄVIMMISTÄ RISKEISTÄ JA EPÄVARMUUSTEKIJÖISTÄ

Yhtiön strategiana on suhdannevaihteluista huolimatta kouluttaa suhteellisen vakaalla volyyminä lentäjiä sekä hyödyntää kalustoaan ja erityisosaamisia asiakastuottojen hankkimiseen. Strategiset riskit ovat suhteellisen pienet, asiakasmyyntiin vaikuttavat toki suhdanteiden vaikutus kysyntään ja kilpailutilanne.

Operatiivinen riski lennonopettajaresurssin saatavuuden suhteen pahenee, kun lentäjien työllisyystilanne paranee. Uudet lennonopettajat tarvitsevat suhteellisen paljon jatkokoulutusta ennen kuin he voivat toimia täysimääräisesti lennonopettajatehtävissä Suomen Ilmailuopistossa.

Rahoitukselliset riskit ovat pienet, yhtiöllä on vielä Diamond DA42- ja 5-halli-investointien jälkeinkin vahva tase ja käteisvaroja ja siten hyvä taloudellinen puskuri.

Porin lentokentän kaupallisen liikenteen jatkuvuus ja määrä vaikuttaa lentokentän palvelutasoon ja palvelun hintaan ja aiheuttaa sitä kautta sekä operatiivisen toiminnan sujuvuuden, että talouden kannalta epävarmuutta ja riskiä.

Vahinkoriskiä pyritään alentamaan toiminnan laatuun ja menetelmiin panostamalla. Mahdollisten vahinkotapausten varalle on varauduttu omaisuus- ja henkilövakuutuksilla.

Oppilaitosta mahdollisesti kohtaavaan onnettomuus- tai hätätilanteen varalle on luotu pelastussuunnitelma, turvallisuussuunnitelma ja kriisisuunnitelma sekä ohjeistus toimintaan hätätilanteissa, joiden avulla pyritään mahdollisimman sujuvaan tilanteen hallintaan ja oikea-aikaisiin toimenpiteisiin hätä- tai onnettomuustilanteissa.

RISKIEN HALLINTA JA TURVALLISUUSJOHTAMINEN

Lentokoulutuksen osalta käytössä on riskien arviointijärjestelmä, jolla toimintaa ja erityisesti toimintaan suunniteltuja muutoksia analysoidaan etukäteen kansainvälisen siviili-ilmailun järjestön ICAO:n määrittelemien kriteerien pohjalta. Samoihin ICAO:n suosituksiin perustuvat EASA:n uudet määräykset ilmailussa toimivien organisaatioiden turvallisuusjohtamiseen ja sen organisointiin. EASA:n uusien määräysten mukainen turvallisuusjohtamisjärjestelmä on ollut Suomen Ilmailuopistossa käytössä vuodesta 2014. Järjestelmä kattaa lentokoulutuksen lisäksi muut toiminnot, esimerkiksi työturvallisuus- ja ympäristöriskit.